

Beköszöntő

Idén, 2010-ben ezeregyszáz éve annak, hogy a magyar lovasok Augsburg közelében legyőzték Gyermek Lajos német király seregét. Ez az úgynevezett első augsburgi csata kevéssé ismert eseménye a magyar hadtörténetnek, noha magyar győzelemmel zárult. Talán nem túlzás azt állítani, hogy a hazai közvélemény jobban ismeri a számunkra vesztes csatákat, mint a győzelmeket: a 955-ös augsburgi, a muhi (1241) és a mohácsi (1526) csata jobban benne élnek a köztudatban, mint a magyar szempontból sikeres hadi események. A Belvedere jelen számában – a kudarcok jelentőségét kétségbe nem vonva – a kevéssé ismert magyar hadi sikerekre kívánjuk irányítani az olvasó figyelmét.

AZ EZEREGYSZÁZ évvel ezelőtt aratott első augsburgi győzelmet Igaz Levente mutatja be, mint a tizedik századi hadjáratok, a „kalandozások” egyik fontos diadalát. A következő tanulmány az ún. „második tatárjárás” (1285) korába visz minket. A jól ismert muhi csata, az 1241–1242-es tatárjárás mellett ugyanis érdemes megismerkedni a későbbi kisebb tatár betörések, így az 1285-ös támadás sikeres visszaverésével is: ennek történetét Szócs Tibor hozza közelebb az olvasóhoz. Következő nemzeti tragédiánk a mohácsi vereség és a török megszállás kora. Ennek kapcsán érdemes emlékeztünkbe idézni a török kiverésének eseménysorát, és ennek kiemelkedő győzelmét, a nagyharsányi (ún. második mohácsi) csatát. Az előzményeket és a csata lefolyását Tóth Hajnalka tanulmánya mutatja be. A magyar sikerek közül a közvélemény is jól ismeri az 1456-os nándorfehérvári diadalt. Kevesebb figyelmet kapott azonban Nándorfehérvár első, 1440-ben történt ostroma, amikor Tallóczy János állt ellen sikeresen a török túlerőnek. Ez előtt a győzelem előtt Szabó Pál írása tiszteleg. A kevéssé ismert vállalkozások közé tartoznak Nagy Lajos király litván hadjáratai, melyekről Rábai Krisztina írt tanulmányt. A cikkben felvillannak korabeli lengyel–magyar kapcsolatok, valamint szó esik az 1410-ben vívott grünwaldi csatáról is, melynek idén van a 600. évfordulója. Cziráki Zsuzsanna tanulmányából a szászok Bethlen Gábor seregében betöltött szerepét ismerhetjük meg. A tanulmányban rövid középkor-történeti visszapillantás is helyet kap, megvillan benne az 1479-ben vívott kenyérmezei csata, és a nagyszebeni polgármester ottani szerepvállalása. Békésebb magyar sikerekről ad hírt Ábrahám Ádám beszámolója az uppsalai neolatin konferenciáról. A számot tovább színesíti Sebők Ferenc írása Szabó Károly történész, polihisztor munkásságáról, valamint Sebők Balázsnak Belényi Gyula Az állam szorításában című kötetéről szóló ismertetése.

Reményeink szerint a Belvedere jelen száma hozzásegít ahhoz, hogy történelmünk kevéssé ismert győzelmeit jobban megismerje az olvasóközönség. Fogadják szeretettel a Belvedere Diadalmas viadalmak című számát.

Halmágyi Miklós
a tematikus lapszám szerkesztője